

Streszczenie

Przygotowałam rozprawę doktorską pod tytułem „Prawo do poznania wizerunku sprawcy przestępstwa”. Wizerunek jest dobrem osobistym przynależnym każdemu człowiekowi. Jego ochronę można wywodzić z prawa do prywatności, zagwarantowanym przez Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. Prawo do prywatności wynika z kolei z godności człowieka. Prawo do godności gwarantuje art. 30 Konstytucji RP. Przepis ten wyznacza pozycję prawną człowieka w całym porządku prawnym. Godność stanowi cechę immanentnie przysługującą człowiekowi jako istocie ludzkiej. Cecha ta przysługuje każdemu człowiekowi, ale też tylko człowiekowi. Obowiązkiem państwa i społeczeństwa jest uznawanie i respektowanie owej godności.

Elementem prawa do prywatności jest wizerunek. Stanowi on dane osobowe, jest bowiem czymś, co odróżnia człowieka od innych ludzi, pełni funkcję identyfikacyjną oraz umożliwia ustalenie tożsamości danej osoby bezpośrednio lub pośrednio głównie na podstawie cech fizycznych. O tym, że wizerunek jest elementem prawa do prywatności świadczy jego związek z prawem do samostanowienia, którego przejawem jest prawo do decydowania o wprowadzeniu aspektów własnej osobowości do obiegu publicznego.

Wizerunek chronią również przepisy Kodeksu cywilnego, Kodeksu karnego, ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych czy ustawy prawo prasowe.

Moja praca, z jednej strony stanowi próbę przedstawienia jak ważną wartością jest wizerunek człowieka, z drugiej z kolei podkreśla obowiązek państwa wobec obywateli w zakresie zapewnienia ochrony bezpieczeństwa publicznego, na który wskazuje art. 5 Konstytucji RP. Bezpieczeństwo należy rozumieć szeroko, jako stan dający poczucie pewności i spokoju. Rozumiane w taki sposób bezpieczeństwo jest jedną z najważniejszych wartości w życiu człowieka, bez której nie jest możliwy dalszy jego rozwój i samorealizacja, a nawet normalne funkcjonowanie, pozwalające mu żyć pełnią życia. Państwo zobowiązane jest do podjęcia działań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa wobec zagrożeń politycznych czy militarnych, ale także wobec zagrożeń wynikających z faktu wzajemnych interakcji, jakie zachodzą pomiędzy członkami społeczeństwa. W tym kontekście warto podkreślić, że zarówno prawo do ochrony prywatności, a w tym do ochrony wizerunku, jak również prawo do bezpieczeństwa wywodzą się z godności człowieka.

Podstawowym celem pracy doktorskiej jest próba określenia czy istnieje konflikt interesów pomiędzy prawem do ochrony wizerunku sprawcy przestępstwa, wynikającym

z godności i przysługującym każdemu człowiekowi, a prawem społeczeństwa do bezpieczeństwa przed wszystkimi, którzy swoim zachowaniem w to bezpieczeństwo godzą.

Tezą pracy doktorskiej jest: społeczeństwo ma prawo do poznania wizerunku osoby, która naruszyła porządek prawny i która swoim zachowaniem stwarza zagrożenie dla bezpieczeństwa i porządku publicznego.

W pierwszym rozdziale swojej rozprawy omówiłam zagadnienie bezpieczeństwa, przepisów go chroniących oraz organów odpowiedzialnych za utrzymanie bezpieczeństwa i porządku publicznego. W drugim rozdziale dokonałam przekrojowego omówienia podstaw prawnych chroniących wizerunek człowieka w polskim porządku prawnym. Trzeci rozdział rozprawy dotyczy ochrony wizerunku osoby, przeciwko której toczy się postępowanie karne przewidzianej przepisami prawa prasowego. Czwarty rozdział został poświęcony publikacji wizerunku przez organy ścigania i wymiaru sprawiedliwości.